

14/2/05

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE
ORDENING,**

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 januari 2004 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 01 juli 2004,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003:

Wegens de historische waarde:

- als monument:

De voormalige abdijsite van Kortenberg, gelegen te Kortenberg (Kortenberg), Abdijdreef ; Karterstraat ; Kiewitstraat ; Minneveldstraat ; Colomabastraat ;

bekend ten kadaster:

Kortenberg, 1e afdeling, sectie B, perceelnummers 239V, 240D, 242F, 243A, 246C, 249F, 252B, 254G3, 254Z2, 257E, 259G, 259H, 264D6, 264H5, 264R6, 264S6, 264V6, 264W4(DEEL), 264Y6, 322H, 323B, 324A, 334A, ZONDER NUMMER.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het uitzonderlijke karakter van volgende intrinsieke waarde gemotiveerd:

Historische waarde: in 1095 gesticht door Godfried I, hertog van Brabant, op de “Curtenberch” in 1222(9) verplaatst naar de vallei van de Aderbeek, nabij het huidige dorpscentrum, evolueerde deze benedictinessenabdij in de loop van de 13de eeuw tot een belangrijk religieus, economisch en sociaal centrum dat op 27 september 1312 bijzondere faam verwierf als locatie van de ondertekening door Jan II van Brabant van het beroemde Charter van Kortenberg.

Na de Franse Revolutie in 1798 in twee loten openbaar verkocht en grotendeels gesloopt werd de zuidelijke helft met het bewaarde abdisverblijf in de loop van de 19de eeuw omgevormd tot een stijlvol landhuis of abdijkasteel met fraai landschappelijk park dat vanaf 1933, na aankoop door kanunnik Misonne en de nodige aanpassingen en uitbreidingen met ondermeer een neotraditionele ridderzaal en een neobarokke kapel, opnieuw een religieuze bestemming kreeg als retraitehuis. De noordelijke, voormalige bedrijfszone combineerde vanaf het eerste kwart van de 20-ste eeuw een residentiële functie met de bescheiden industriële activiteiten van de “Laiterie de l’Abbaye de Cortenberg” (1897-1922) en de plooiometerfabriek “Le Cygne” (1922-?) waarvan de pittoreske dubbelvilla “L’Ermitage” en l’Abri en de fabrieksgebouwen in neotraditionele baksteenstijl de respec. getuigen vormen.

Typologisch en architectuurhistorisch geven de 17de- en 18de-eeuwse, nog grotendeels binnen de oorspronkelijke ommuring en omgrachting bewaarde abdijrelicten een weliswaar fragmentarisch maar tezelfdertijd suggestief beeld van configuratie, organisatie en architecturale vormgeving van het in bak- en natuursteen opgetrokken abdijcomplex zoals gekend door de 18de-eeuwse iconografie:

- het naar verluidt tijdens het abbatiaat van Maria Blijleven (1625-1663) opgetrokken natuurstenen poortgebouw met overwelfde spitsboogdoorgang en met smeedijzeren banden en benageling verstevigde poort dat eind 18de eeuw werd geïncorporeerd in een classicistisch getinte, tweelaagse bakstenen woning met schilddak.
- de 1732 gedateerde langgerekte en met vm. kruisvensters, kloosterkozijnen, rondboogdeuren en een korfboogpoort opengewerkte eenlaagse woonhuis- en stalvleugel van de vm. “bouwerij” of abdijhoeve met op het erf een markant, deels in baksteen en deels in natuursteen opgetrokken vierkant dienstgebouw met korfboogpoort en indrukwekkende, gaaf bewaarde dakstructuur onder schilddak.
- de deels bewaarde natuurstenen scheidingsmuur tussen bedrijfszone en kloostergebouwen.
- het ca. 1650 te dateren “veehof”, een restant van de westvleugel van het neerhof in traditionele bak- en zandsteenstijl en volgens een inscriptie in 1937 door kanunnik Misonne omgebouwd tot een pittoresk landhuis met historiserend interieur en in de bevoering verwerkte, ca. 1400 gedateerde en ter plaatse opgegraven mozaïekfragmenten.
- het ca. 1779 te dateren, in- en uitwendig goed bewaarde Louis XVI-abdisverblijf in de vorm van een door hoekpenanten belijnd rechthoekig volume met schilddak en sterk horizontaliserende gevelordonnantie van cordonlijsten, twee registers van hoge rechthoekige vensters en een in een gegroefde, rechthoekige omlijsting gevatte rondboogdeur met bovenlicht waarbij het interieur wordt gestoffeerd met ondermeer een fraaie Louis XVI-trap en een intact bewaard salon.
- het op natuurstenen en bakstenen pijlers, op de rand van de omgrachting opgetrokken Louis XV-tuinpaviljoen, een vierkante bakstenen constructie met tentdak met afgeronde, bepleisterde kroonlijst en lichtgetoogde openingen dat later ingericht tot kapel.

Historische waarde en meer bepaald op het vlak van de tuinkunst: circa 3 ha groot landschappelijk park, aangelegd tijdens de 19de eeuw rond het tot abdijkasteel of landhuis omgevormde abdisverblijf (ca. 1779) waarin ruïnefragmenten als parkmeubilair werden geïntegreerd en een heuveltje met een houten hexagonaal paviljoentje, mogelijk een relict vormt van een vroege “Engelse tuin” uit de late 18de eeuw.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

14 FEB 2005

Brussel,

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal line that curves upwards at the right end.

Dirk VAN MECHELEN